TEMPS ERA TEMPS

Mig segle de l'ambulatori

Aquesta setmana s'han complit 50 anys de l'entrada en servei de l'actual CAP de Ferreries, que va nàixer com a ambulatori del Sant Àngel, centre d'assistència primària per als assalariats. L'edifici va destacar per la seua monumentalitat i el gran nombre de professionals que l'atenien. Abans, l'ambulatori tortosí havia estat situat a uns baixos del carrer dels Màrtirs, cantonada amb la ronda de Reus, al centre de l'eixample.

Josep Bayerri Raga

La inauguració de l'ambulatori va ser molt celebrada, ja que només les capitals i les grans ciutats disposaven d'aquests serveis. Des del final de la Guerra, els ambulatoris i els centres hospitalaris, anomenats residències sanitàries de la Seguretat Social, depenien de les mutualitats laborals adscrites al ministeri de Treball. El nou ambulatori comportava una aportació important dins el sistema sanitari estatal.

Tortosa havia destacat sempre per la importància de la seua disponibilitat sanitària, més rellevant tenint en compte que era on hi havia tots els centres públics o privats del territori, amb l'única excepció de la Clínica Arrossera d'Amposta, promoguda per la Cambra Arrossera el 1944 i ampliada el 1955. La Clínica, però, estava limitada als socis de l'entitat i disposava d'uns recursos limitats.

El centre més important era l'Hospital de la Santa Creu, depenent del municipi. Fundat en el segle XIII, des del 1768 ocupava la que fou casa dels Estudis, vora el barri del Rastre (avui, seu dels jutjats), fins que fou traslladat al convent del frares recol·lectes, al barri de Jesús, el 1869 i, l'any 1906, definitivament on és ara. L'hospital era referent sanitari de tot el territori. Tot i el seu caràcter públic i assistencial, finançat per l'Ajuntament, els anys immediats a la Guerra es modernitzà dirigit pel metge Primitiu Sabaté i després de la Guerra, pel seu germà Secundino Sabaté. A partir de finals dels anys 60, l'hospital va experimentar una important embranzida i va obrir una ala destinada a la sanitat privada de les mútues. El 1972, convertit en Hospital i Llars de la Santa Creu, inaugurà unes noves instal·lacions amb residència d'ancians inclosa. Quan va obrir l'actual Hospital Verge de la Cinta, l'Hospital de Jesús va convertir-se en centre per cobrir teràpies especialitzades i atencions de llarga durada.

La dotació sanitària s'estenia especialment als centres privats. A meitats del segle XX hi havia fins a quatre clíniques notablement equipades: Sabaté, Monegal, l'Aliança i Lluch. Els metges Sabaté, ja esmentats, eren propietaris de la clínica del mateix nom, construïda el 1914 segons projecte de l'arquitecte Vaquer Urquizú a la plaça d'Alfons XII, que és un dels edificis més emblemàtics de la ciutat, avui convertit en seu d'oficines i despatxos. Els fills de Secundino Sabaté, Josep i Tomàs, continuaren la nissaga en els anys 50. La clínica Aliança va obrir el seu centre de Tortosa l'any 1945 al carrer de la Sang, entre l'actual avinguda de la Generalitat i la vora del riu. El 1965 va traslladar-se a un modern edifici de Ferreries, que actualment continua sent un centre hospitalari i d'assistència mèdica i de les mútues sota la denominació de Clínica Terres de l'Ebre. La clínica Monegal, davant de l'estació del ferrocarril, va ser inaugurada el 1943 pel dr. Abades. Després de diverses vicissituds i canvis de titularitat, va tancar definitivament el 1985 i va ser adquirida per l'Ajuntament per a serveis administratius i socials. La clínica Lluch, al carrer de Berenguer IV, cantonada amb el de Despuig, va ser construïda el 1946 i tenia 20 habitacions, quiròfans i altres serveis. Va funcionar fins al 1997 amb la jubilació del seu fundador, Lucas Lluch Abella. Actualment hi ha una notaria. Altres clíniques ocupaven només unes poques habitacions d'edificis d'habitatges, en alguns casos annexos a la residència del metge. Era el cas de la clínica de Carlos Fornós (ginecologia), Juan Llorca (otorrino) o Martín Parés, a més a més de facultatius d'atenció externa com els dentistes, també metges, com Martí o Audí, i els metges de medicina primària amb casos que han passat a la història popular com els de Franquet, Rosell, Nel·lo, Calatayud, Llorca o Rubio, entre d'altres. Tot això, però, va canviar amb la inauguració de la residència el 1976, precedida per l'ambulatori fa cinquanta anys. ■

En el moment de la seua inauguració, l'ambulatori era el centre més modern de Tortosa, que ja comptava amb una extensa dotació sanitària.

Font: biblioteca.tortosa.cat